

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

У тому, що сталося, Ваня міг звинувачувати тільки себе. Власне, це він і робив: кляв своє відображення в круглому люстерку, яке висіло у ванній, кривився у великому дзеркалі в коридорі. Він бігав маленькою квартирою, відганяв ногами Кота й намагався зібратися за кілька хвилин, а в голові стукало: «Винен, винен. Сам винен».

Треба було лягати раніше. Якщо тебе забирають на інтерв'ю о 6:10, треба прокинутись о 5:30, помити голову, поголитися, випити чогось гарячого, вдягнути чисте та бути готовим заздалегідь, бо тобі ще виходити надвір, перебігати дорогу та чекати розвозку під парадним новим будинку, в якому, за задумом, ти й живеш. Бо успішні артисти, переможці «Таланту» й Бронзові Голоси країни якщо і живуть на Червоному Хуторі, то в новобудові, з шикарним краєвидом на ліс.

У жодному разі вони не мешкають у брудно-коричневій гостинці^{*}, серед ліміти та алкашів, які у темному жовт-

* Так званий «будинок готельного типу» – дев'ятиповерховий дім, що складається лише з маленьких однокімнатних квартир (*тут і далі – прим. ред.*).

ні щоранку прокидаються так само вдосвіта. Хтось із них вже гучно кашляв і кури в темному коридорі, хтось уже їхав у рипучому ліфті, а Ваня нісся крізь все це сходами, долаючи кожен марш за кілька довгих кроків.

Соромно жити на околиці, соромно винаймати крихітну однушку в гостинці. А найгірше – коли ти назвав розвозці ТРК не свою адресу й скерував водія до новобудови, що нависала над старим мікрорайоном. Ніби ти настільки успішний, що живеш там. І сам же проспав, схопившись від дзвінка водія: «Ми вже на місці, виходь».

Ваня збирався лягти об одинадцятій, ця цифра стала для нього маяком після надцятого перегляду фільму «Рок-зірка», де щойно звільнений вокаліст гурту «Steel Dragon» казав зміннику: «Ти думаєш, все просто? А лягати щодня об одинадцятій, щоби зберегти голос?». Голос дійсно треба було берегти – він щось останнім часом почав хилити, ледь дістаючи звичних нот. Може, вузли на зв'язках, а може, через зуби.

І що ж? Перед сном переслухав чергову двадцятку «Billboard» – нічого цікавого, два акорди та гудячі бочки. Оскаженів від цього та спробував заспокоїтися в ліжку, трохи погравши у «Plants vs Zombies 2». Трохи? Та де там – напорівся на якусь заможну корейську дитину, що накупила собі дорогих рослин. Пак блядь Сун чи щось таке, програв та відігравався ще годину. Тобто майже до третьої.

А потім крутився й крутився на матраці, намагався відігнати думки на кшталт «що робити?» і «як перебитися до першого числа?». Пів року Ваня жив у кредит по картці – всі сили йшли на те, щоби до початку кожного місяця вийти на нуль, а там ще місяць попереду, тому щось придумується. В усіх своїх теж голяки, треба

до першого листопада десь позичити гроші – попереду грудень, щось та й заробить. Під час тих невеселих розрахунків нарешті й заснув.

Звичайно, ідея про урочистий впевнений вихід з новобудови належала Трушину. Досвідчений директор вигадав це давно, коли ще не було машини, а Ваню кликали в ранкові шоу ледь не щотижня – особливо на канальне, одразу після перемоги в «Таланті».

Тоді він збирався переїхати в центр, але спливав час, а гостинка так і лишалася – з його надувним матрацом на підлозі та гітарою у кофрі.

Щоби здаватися успішним, – а на цьому в шоубізнесі трималося усе, – Гена Трушин підказав цей спосіб, назвавши його «виходом з-за пічки». І почав тоді Ваня прокрадатися зранку чагарями до синього хмарочоса, в якому, напевно, жили якісь суперлюди, що косили капусту комбайнами й не мали дурної звички вештатися старими будинками готельного типу.

Можна було б і на «Феде» поїхати, але витрати пального були б не менш ніж літрів п'ятнадцять – у два кінці до Лук'янівки далеко. Та й грюкало щось попереду справа, грюкало давно й сильно – так можна й не доїхати. Тому Трушин попросив розвозку, а Ваня мав просто вчасно прокинутися й удати втомлену зірку, яка живе десь під хмарами.

Ось нарешті й вулиця, ось і синій велетень – сьє крізь туман. Якщо швидко перебігти... Телефон захрипів першими квартами «Smoke on the water», Ваня на ходу втягнув голову в плечі, прийняв виклик і почав було кричати на випередження «зараз-зараз-вже-зараз», як почув «Бачу тебе» й помітив припаркований на виїзді білий

мікробус, що двічі підморгнув фарами. Помітили. Його завжди одразу помічають, й не тому, що він – Бронзовий Голос, просто навколо не так багато патлатих хлопців зростом у сто дев'яносто чотири сантиметри. Не переплутаєш.

Отож Ваня сідав у бусик (точніше, складався й протискався до вільного сидіння) і був уже остаточно роздратованим. Якось томна жінка позаду поцікавилася, чому це він не з того боку вийшов і скільки можна чекати. Неосяжне Євангеліє від Гени веліло в такому разі збрехати, що він сьогодні від дівчини, сусідки, а на зауваження про спізнення відповісти щось занозисте – так поведуться зірки. Та Ваня для цього був занадто злий, тож він мовчки всівся, підтягнув коліна ледь не до підборіддя й нічого не сказав у відповідь на обидва закиди.

Бусик різко розвернувся та вирушив до міста, дорогою надолужуючи згаяний час. В машині було тепло, ледве чути буркотіло радіо, і Ваня, трохи заспокоївшись, за звичкою просканував – що грає, яка хвиля? Це «Рокс» і приємний дабовий мікс на «Clocks». «Ну, хоч щось добре сьогодні», – вирішив Ваня, вмостився зручніше й догнався коротким тривожним сном – маленьким бонусом для тих, хто мало спить і багато думає про погане.

*

Томний голос належав ведучій ранкового телевізійного шоу. Вона мала якесь гучне прізвище – Сьоміна-Глазуцька чи щось таке, подвійне та аристократичне. Добре, хоч не послав її у темряві – були б тобі тоді ефіри. Ведуча

розбудила Ваню дотиком до плеча не тому, що хотіла, аби він не спізнився на радіо, а тому, що уві сні він випростав ноги й загородив прохід.

Знову без жодних вибачень Ваня підібгав ноги, потім встав, протиснувся у проході між кріслами й вийшов на вулицю. Вже було досить світло, люди топали до дверей ТРК, а Ваня тягнувся, взявшись за попереk, й намагався пригадати, чи казав Трушин, хто його зустрічатиме.

Здається, не казав. Гена попередив, що там двоє ведучих: за його характеристикою типажів – Раїса Богатиріса та якийсь полупокер, і Ваня співатиме їм ранкове караоке, тільки заради цього його й запросили. І ще Гена казав бути впевненим у собі. Все.

Уже й попереk не болів, а Ваня все стояв і тягнувся, бо не знав, як бути. Йти самому на прохідну й пояснювати охоронцю, що він – співак і прийшов на ранкове шоу, тільки не на телик, а на радіо? Соромно якось. Стояти на вулиці й чекати, поки про нього згадають? Теж такий собі варіант.

На щастя, двері відчинилися, в них з'явилася дівчина, яка завзято (на ранкових шоу тримають тільки завзятих) прокричала:

– Заходьте, Іване. Шо ж ви стали?

От і добре. «Як мене звати, що я тут роблю?» – Ваня пригадав фразу, яку невідомо де колись почув, тоді всміхнувся обличчя, – вперше за сьогодні, однак треба звикати, – й рушив до дверей.

Слід вкотре віддати Гені належне – з оцінкою він влучив стовідсотково: ведучі справді були схожі на опис – колишня міністерка охорони здоров'я (характерна коротка зачіска «під главу райвиконкому» та важкий погляд)

й полупокер з невпевнено розв'язним стилем спілкування, властивим тамаді, який щойно почав кар'єру.

Полупокер не назвався – мабуть, вважав, що Ваня й так має знати, до кого прийшов. Він поцікавився:

– Ви на мові?

Ваня зробив селфі й після паузи відповів:

– Мовою, – виправив ведучого, але той чи то не зрозумів підтексту, чи то не захотів помітити приниження.

Гостьова редакторка принесла Вані кави, ще раз усмінулась і миттєво зникла за скляними дверима. Шкода – симпатична.

Після новин, які полупокер прочитав іншим, серйозним голосом, вони вийшли в ефір.

Пара ведучих одразу вчинила галас, який мав означати, що тут дуже весело. І дуже ранково. Бадьоро. Завзято. Гість допомагав як міг: старанно гигикав, реагуючи на жарти про затори на дорогах, і погодився з тим, що музиканти зазвичай о такій порі тільки лягають. Потім була довга реклама, під час якої Раїса Богатиріса кричала в телефон на чоловіка, який вирішив дати дитині на сніданок «хлоп'я, а не те, що в судочку».

Нарешті замовкла за секунду до відбивки, миттєво повернула голосу радісну бадьорість й оголосила кулінарну рубрику.

– Іване, скажіть, а чим ви любите поласувати зраночку? – ласкаво спитала вона у мікрофона, та навіть не подивилася на гостя. Ваня вирішив віддячити за це.

– Хлоп'я, – сказав він. – Ой, пластівці, – згадав та виправився. – Пластівці, я вважаю, ідеальний сніданок.

Спокійно зустрів погляд Раїси (дякуючи Гені, навіть не запам'ятовував, як її звати насправді). Полупокер

відверто заржав. Богатиріса кілька секунд вичекала, оголталася від удару й завдала у відповідь свого:

– А якби ви серйозніше ставилися до власного здоров'я? Ну, знаєте, завтрак з'їси сам і так далі... То що б це було?

Ваня подумав й вирішив сказати правду:

– Я порадив би ввечері... На у... на вечерю зробити картоплю в мундирі. А зранку її можна посмажити. З яйцями.

– Всеґда так делаю, с утречка первим делом проверяю яйца Бенедікта, – озвався полупокер і засміявся, заховаючи громаду.

Ваня ледь усміхнувся. Раїса скривилася, але голосом удала сміх:

– Які в нас веселі хлопці зранку! – прокричала вона в мікрофон й пообіцяла через пісню повернутися та влаштувати справжнє караоке.

Обоє ведучих миттєво увіткнулися в телефони, а Ваня раптом згадав, що не знає, що саме йому співати. Слова ще можна наугуглити. А тональність? А мелодію?

– А що я співатиму? – спитав з острахом.

– Сюрприз будет, – озвалася Раїса, не відриваючись від смартфона у рожевому бампері.

Але сюрпризу якраз і не вийшло. Полупокер хитро посміхнувся і ввімкнув мінусівку Кіпелова – Вані довелося співати «Я свободен». Як і сотні разів до того... Як же він її ненавидів! Саме з цією піснею він переміг у фіналі «Таланту», саме цей кавер потягнув його кар'єру вгору.

Ваня співав і думав про те, що і в цьому він теж сам винен – треба було обговорити заздалегідь. Гені що? Гені все одно: що гучніше ефір, то більше шансів на роботу в грудні. А Вані... Вані співати. «В моей душе нет больше

места для тебе». – тягнув він, полупокер прибрав трек, не дочекавшись другого приспіву, ввімкнув гучні оплески, а Ваня нахилив голову, ніби подякував.

– З вами був Йоан, дякуємо йому! І наостанок розкажіть нашим слухачам, коли ваш найближчий концерт? – Раїса нарешті подивилася на Ваню, в її очах не було ані краплі вдячності чи радості. – Можливо, тур найближчим часом? – додала вона, й Ваня змінив попередню оцінку. Ні, не дура. Сука.

– Якраз сьогодні буде... – він тягнув час, намагаючись швидко перекласти українською слово «мероприяття», але Раїса не дала додумати.

– Ну, вдалого вам концерту, – обірвала вона, навіть не спитавши де, що і як. Ну, і слава богу.

*

Трушин підібрав Ваню за годину після ефіру. Щоби не стирчати на вулиці, довелося весь цей час просидіти в маленькій кав'ярні на розі. Американо й круасан списали з хирого рахунку шістдесят п'ять гривень, тож знову довелося думати про фінансовий баланс. Концерт би. Справжній. А краще два за один вікенд – тоді можна було б і «Федю» на станцію відвезти, й продуктів підкупити.

Добре, хоч на телефоні були гроші. І за інтернет сплачено до десятого числа. Знайти б двадцять п'ять тисяч на кілька днів, перекредитуватися, й можна буде жити. Тільки де взяти гроші? Гена ще влітку попередив, що в нього не ті часи. В мамі нічого нема, окрім пенсії. Дружина? Там

ще гірше. Коли він востаннє щось надсилав? У вересні, мабуть, коли було кілька днів сіл поспіль. Ох, ця солодка пора – дні міст, райцентрів і сіл, коли зібрали врожай і можна запросити до себе людей з телевізора. Як там в анекдоті було? Ох, ох, ох, що ж я маленькій не сдох?

Людей більшало: ранок. У кав'ярні було усього чотири сидячі місця, Ваня на правах шпали займав кутове – випростав ноги, сьорбав каву й гортав стрічку. В усіх спорт: пробіжка, йога. І всі такі щасливі, ніби працюють у ранковому шоу. Кожен у своєму.

Запостив селфі зі студії, написав, що зранку зарядився бадьорістю в програмі... А як вона називалася? Спробував пошукати, не знайшов. Тому просто додав косий напис «OnAir» і тепер сидів, рахував лайки.

Шість одразу. Це – топфани, і всі – жінки, які слідували за Ванею з початку його участі в «Таланті». Тоді як з неба впало дванадцять тисяч підписників. Зараз лишилося шість тисяч, по лайку з кожного штуцера – на тобі. Відкрив новини – біткоїн відіграв вчорашнє падіння. Закрив. Поки думав, чи взяти чаю, – він дешевший, – телефон ожив: прибув Трушин. Нарешті.

Гена пихато став на зупинці, тупо забивши на потреби людства. Тролейбус чекав у лівій смузі, за ним надривалися заблоковані машини, та Гені було однаково. Він посміхався через скло й не зважав ні на що. Червоніючи від шалених сигналів заблокованих автівок, Ваня підбіг до дверцят, скрутився криветкою та швидко сів на переднє сидіння.

Трушин нарешті звільнив зупинку – повільно виїхав на дорогу й простягнув руку Вані:

– Ну шо, как ефір?